

SAYISAL ANALİZ

Dr. Öğr. ÜYESİ Abdullah SEVİN

SAYISAL ANALİZ

İTERPOLASYON

(Ara Değer Bulma)

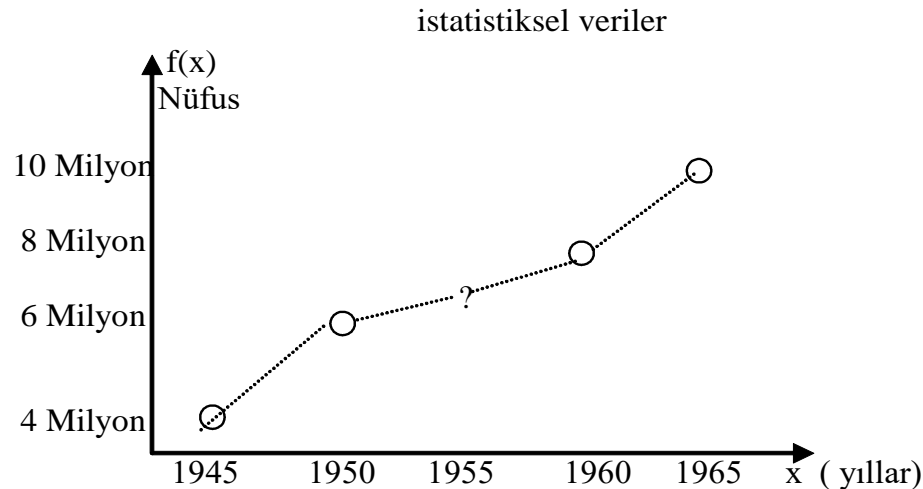

İÇİNDEKİLER

- ❑ **Ara Değer Hesabı (İnterpolasyon)**
 - ❑ **İnterpolasyon Polinomları**
 - ❑ **Doğrusal Ara Değer Hesabı**
 - ❑ **MATLAB'ta İnterpolasyon Komutunun Kullanımı**
 - ❑ **Kuadratik İnterpolasyon**
 - ❑ **Lagrange Polinom İnterpolasyonu**

Ara Değer Hesabı (İnterpolasyon)

- ❑ Ara değer hesabı mühendislik problemlerinde sıklıkla karşılaşılan bir işlemdir.
- ❑ İnterpolasyon
 - ❑ Bilinen değerlerden **bilinmeyen aradeğerin ya da değerlerin** bulunması işlemidir.
 - ❑ Genel olarak ise bir $f(x)$ fonksiyonunun x_0, x_1, \dots, x_n gibi ayrık noktalarda verilen f_0, f_1, \dots, f_n değerlerini kullanarak, bu fonksiyonu temsil eden ve daha basit bilinen bir $F(x)$ fonksiyonu (**enterpolasyon fonksiyonu**) ile ifade edilmesidir.

Ara Değer Hesabı (İnterpolasyon)

- ❑ Ara değer bulmada en yaygın kullanılan yöntem, **polinom interpolasyonudur**.

$$f(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3 + \dots + a_nx^n$$

- ❑ $n + 1$ adet nokta için, tüm noktalardan geçen ve n . derece olan yalnızca tek bir polinom vardır.

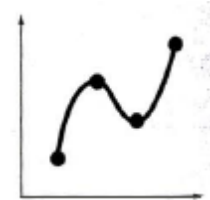
- İki noktayı birleştiren birinci derece (doğrusal) polinom

- 3 noktayı sadece bir parabol (ikinci derece polinom) birleştirir.

- Dört noktayı birleştiren üçüncü dereceden (kübik) polinom.

- ❑ Polinomlar, **Newton**, **Lagrange** gibi bir çok seçenek ile matematiksel olarak ifade edilebilir.

(İnterpolasyon Polinomları)

x	3.2	2.7	1	4.8	5.6
f(x)	22	17.8	14.2	38.3	51.7

- ❑ **Örnek:** Bu noktaların ilk dördünden 3. dereceden bir polinom elde ederiz.

$$f(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3$$

- ❑ Herbir noktanın koordinatları bu denklemi sağlayacağı için

$$a_0 + (3.2)a_1 + (3.2)^2 a_2 + (3.2)^3 a_3 = 22.0$$

$$a_0 + (2.7)a_1 + (2.7)^2 a_2 + (2.7)^3 a_3 = 17.8$$

$$a_0 + (1.0)a_1 + (1.0)^2 a_2 + (1.0)^3 a_3 = 14.2$$

$$a_0 + (4.8)a_1 + (4.8)^2 a_2 + (4.8)^3 a_3 = 38.3$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 3.2 & 10.24 & 32.768 \\ 1 & 2.7 & 7.29 & 19.683 \\ 1 & 1.0 & 1.00 & 1.000 \\ 1 & 4.8 & 23.04 & 110.592 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_0 \\ a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 22.0 \\ 17.8 \\ 14.2 \\ 38.3 \end{bmatrix}$$

```
A=[1 3.2 10.24 32.768
    1 2.7 7.29 19.683
    1 1 1 1
    1 4.8 23.04 110.592]
B=[22;17.8;14.2;38.3];
X=inv(A)*B
X=[X(4) X(3) X(2) X(1)]
polyval(X,3)
```

İnterpolasyon

❑ İnterpolasyon fonksiyonu için polinom, trigonometrik fonksiyon, üstel gibi fonksiyonlar kullanılır. Ancak çoğu durumda koşulları kolaylıkla sağlamaları sebebiyle polinomlar tercih edilir.

❑ İnterpolasyon fonksiyonunun seçiminde kullanılan teoremler:

① Eğer fonksiyon $[a,b]$ aralığında sürekli ve türevlenebilir ise polinom kullanılabilir.

❑ $[a,b]$ aralığında küçük bir ϵ değeri için,

$$| f(x) - F(x) | \leq \epsilon \text{ koşulu sağlanabilir}$$

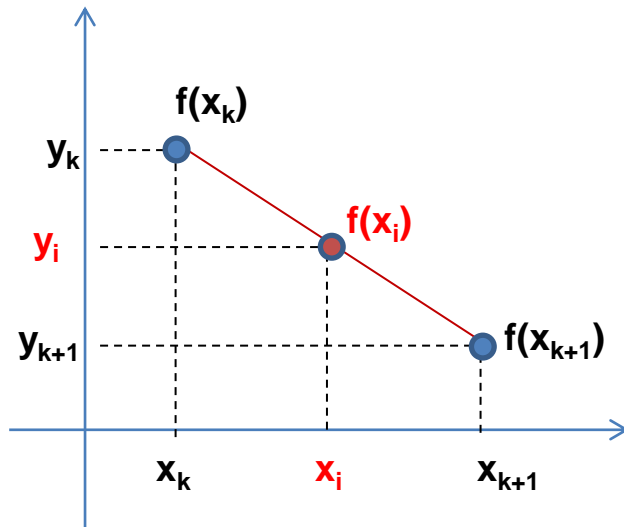
② Periyodik (2π) ve sürekli bir fonksiyon için,

$$F(x) = \sum_{k=0}^n a_k \cos(kx) + \sum_{k=1}^n b_k \sin(kx)$$

şeklinde sonlu bir trigonometrik seri interpolasyon fonksiyonu olarak kullanılabilir

Doğrusal (Linear) interpolasyon

- ❑ En basit interpolasyon şeklidir.
- ❑ Doğrusal interpolasyonda iki farklı değişkene karşılık gelen fonksiyon değerleri (x_1, y_1) , (x_2, y_2) , bir doğru ile birleştirilir.
- ❑ Aradeğer (interpolasyon) doğru üzerindedir. Doğru denkleminin elde edilmesi ile interpolasyon bulunur.
- ❑ Bilinen iki nokta arasındaki uzaklık ne kadar az ise bilinmeyen nokta için bulunacak interpolasyon fonksiyonunun değeri de o kadar doğru olacaktır.

Doğru Denklemi

$$y_i = y_k + m(x_i - x_k)$$

$$m = \frac{y_{k+1} - y_k}{x_{k+1} - x_k}$$

$$\frac{f(x_k) - f(x_i)}{x_k - x_i} = \frac{f(x_k) - f(x_{k+1})}{x_k - x_{k+1}}$$

$$f(x_i) = f(x_k) + \frac{f(x_{k+1}) - f(x_k)}{x_{k+1} - x_k} (x_i - x_k)$$

Doğrusal (Lineer) interpolasyon

- ❑ **Örnek:** Aşağıdaki tablo da bir firmanın son 5 yılki ciro dağılımı görülmektedir. Tabloda 2009 yılına ait sonuç yer almamaktadır. Doğrusal interpolasyon yöntemini kullanarak değeri bulunuz.

Yıllar	2007	2008	2009	2010	2011
Ciro	120	142	?	146	143

- ❑ **Çözüm:**

- ❑ **Doğru Denklemi ile**

$$m = \frac{y_{k+1} - y_k}{x_{k+1} - x_k} = \frac{146 - 142}{2010 - 2008} = 2$$

$$y_i = y_k + m(x_i - x_k)$$

$$y_i = 142 + 2(2009 - 2008)$$

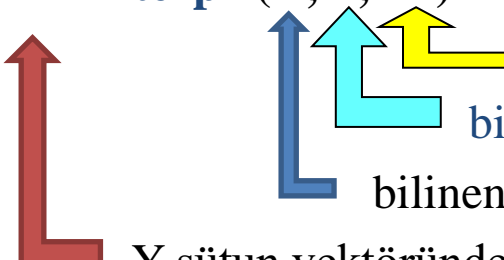
$$y_i = 144$$

$$\frac{f(x_k) - f(x_i)}{x_k - x_i} = \frac{f(x_k) - f(x_{k+1})}{x_k - x_{k+1}}$$

$$\frac{142 - f(x_i)}{2008 - 2009} = \frac{142 - 146}{2008 - 2010}$$

$$f(x_i) = 144$$

MATLAB ile Doğrusal İnterpolasyon

- ❑ $YI = \text{interp1}(X, Y, XI)$
-
- X'in bu değeri için işlem yapılacak
- bilinen Y değerlerinden oluşan sütun vektörü
- bilinen X değerlerinden oluşan sütun vektörü
- Y sütun vektöründe bilinmeyen olarak hesaplanacak değer

- ❑ **Örnek:** Önceki sorudaki işlemi MATLAB'ta interp1 komutu ile çözünüz?


```
>> Y = [120 142 146 140]';  
  
>> X = [2007 2008 2010 2011]';  
  
>> YI=interp1(X,Y,2009)  
  
YI =  
  
144
```

Doğrusal (Lineer) interpolasyon

- ❑ **Örnek:** $f(x) = e^x$ fonksiyonunun $[0.2, 0.3]$ aralığındaki değerleri sırasıyla $[1.22140, 1.34986]$ 'dir. Doğrusal interpolasyon yöntemi ile $x=0.27$ noktasındaki değer nedir?
- ❑ $x=0.27$ noktasındaki gerçek değer 1.3099 olduğuna göre bağıl yüzde hatayı hesaplayınız?

Kuadratik İnterpolasyon

- ❑ $f(x)$ fonksiyonunun (x_0, y_0) , (x_1, y_1) ve (x_2, y_2) gibi 3 noktası belli ise $[x_0, x_2]$ aralığındaki herhangi bir x noktasındaki fonksiyonun değeri, bu üç noktadan geçen parabole eşdeğer yaklaşım polinomu seçilerek bulunmaktadır.
- ❑ Üç noktanın seçimi (x_0, y_0) , (x_1, y_1) ve (x_2, y_2) olduğunda polinom;
- ❑ $P(x)=a+b(x-x_0)+c(x-x_0)(x-x_1)$ yazılabilir ve a,b,c ;

$$a = y_0, \quad b = \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0}, \quad c = \frac{\left(\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} - \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0}\right)}{x_2 - x_0}$$

$$P(x) = y_0 + \frac{(y_1 - y_0)(x - x_0)}{x_1 - x_0} + \frac{\left(\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} - \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0}\right)}{x_2 - x_0} (x - x_0)(x - x_1) \quad \text{bulunur.}$$

Kuadratik İnterpolasyon

- ❑ Örnek: $\ln(1)=0$, $\ln(3)=1.098$, $\ln(4)=1.386$ ise $\ln(3.2)=?$ (Matlabta $\log(3.2)$ $\ln(3.2)$ demek $\log_{10}(x)$: 10 tabanında $\log(x)$ demektir.)
- ❑ $a = y_0 = 0$
- ❑ $b = \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0}$; $b = (1.098 - 0)/(3 - 1) = 0.549$
- ❑ $c = \left(\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} - \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0} \right) / (x_2 - x_0)$ $c = (((1.386 - 1.098)/(4 - 3)) - ((1.098 - 0)/(3 - 1)))/(4 - 1)$
 $= -0.087$
- ❑ $P(x) = 0 + 0.549(x - x_0) - 0.087(x - x_0)(x - x_1)$
- ❑ $P(3.2) = 1.1696$ (gerçek değer = 1.1632)

Gregory-Newton Enterepolasyonu

Bir $f(x)$ fonksiyonunun x_1, x_2, \dots, x_{n+1} gibi aralıkları eşit olan ayırık noktalarda bilinen $f(x_1), f(x_2), \dots, f(x_{n+1})$ değerleri varsa ve bu $f(x)$ fonksiyonunun, enterepolasyon fonksiyonu $P(x)$ 'i veren Gregory-Newton enterepolasyon yönteminde, n . dereceden bir enterepolasyon polinomu

$$P(x) = a_1 + a_2(x-x_1) + a_3(x-x_1)(x-x_2) + a_4(x-x_1)(x-x_2)(x-x_3) + \dots \\ + a_n(x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_{n-1}) + a_{n+1}(x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_n) \text{ şeklinde ifade edilmiştir.}$$

Buradaki bilinmeyen katsayılardan a_1 için, eşitlikte x ve $P(x)$ yerine sırasıyla x_1 ve $f(x_1)$ değerleri yazılırsa, $a_1 = f(x_1)$

a_2 bilinmeyen katsayısının çözümü için, eşitlikte x ve $P(x)$ yerine sırasıyla x_2 ve $f(x_2)$ değerleri yazılırsa,

$$a_2 = \frac{f(x_2) - a_1}{x_2 - x_1} = \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1} \text{ şeklindedir.}$$

Elde edilen a_1 ve a_2 değerleri ile x_3 ve $f(x_3)$ kullanılarak a_3 için denklemden,

$$f(x_3) = a_1 + a_2(x_3 - x_1) + a_3(x_3 - x_1)(x_3 - x_2) \text{ bulunur,}$$

buradan a_3 çekilerek;
$$a_3 = \frac{f(x_3) - a_1 - a_2(x_3 - x_1)}{(x_3 - x_1)(x_3 - x_2)} \text{ şeklinde elde edilir.}$$

Gregory-Newton Enterpolasyonu

Benzer şekilde devam edilerek ;

$$f(x_n) = a_1 + a_2(x_3 - x_1) + \dots + a_n(x_n - x_1)(x_n - x_2) \dots (x_n - x_{n-1})$$

$$a_n = \frac{f(x_n) - a_1 - a_2(x_3 - x_1) + \dots}{(x_n - x_1)(x_n - x_2) \dots (x_n - x_{n-1})} \quad \text{şeklindedir.}$$

Eşit aralıklı noktalarda fonksiyon değerlerinin belli olması durumunda formüller biraz daha

basitleşecektir. $x_0, x_1 = x_0 + h$ gibi iki noktanın verilmesi durumunda

$$f(x) = f(x_0) + (x - x_0) \frac{\Delta f(x_0)}{(1!)h} \quad \text{veya} \quad P_1(x) = y_0 + \frac{\Delta y_0}{h} (x - x_0) \quad \text{yazılabilir.}$$

$x_0, x_1 = x_0 + h, x_2 = x_0 + 2h, \dots, x_n = x_0 + nh$ gibi $n+1$ nokta verilmesi durumunda ifade;

$$f(x) = f(x_0) + (x - x_0) \frac{\Delta f(x_0)}{(1!)h} + (x - x_0)(x - x_1) \frac{\Delta^2 f(x_0)}{(2!)h^2} + \dots$$
$$+ (x - x_0)(x - x_1) \dots (x - x_{k-1}) \frac{\Delta^k f(x_0)}{(k!)h^k} + H_k$$

veya

$$P_n(x) = y_0 + \frac{\Delta y_0}{h} (x - x_0) + \frac{\Delta^2 y_0}{2!h^2} (x - x_0)(x - x_1) + \dots + \frac{\Delta^n y_0}{n!h^n} (x - x_0) \dots (x - x_{n-1}) \quad \text{olur.}$$

Gregory-Newton Enterepolasyonu

ÖRNEK:

x	0	1	2
y	1	2	4

$x=0.5$ için $P(x)=?$

İleri fark tablosu,

x	y	Δy	$\Delta^2 y$
0	1	1	1
1	2	2	
2	4		

şeklinde elde edilir. Tablo değerleri formüle uygulandığında,

$$P(x) = y_0 + \Delta y_0 x + \frac{\Delta^2 y_0}{2!} x(x-1)$$

$$P(x) = 1 + x + \frac{1}{2} x(x-1) = \frac{1}{2} x^2 + \frac{1}{2} x + 1$$

$$P(0.5) = 1.37$$

Gregory-Newton Enterpolasyonu

ÖRNEK:

x	2	4	6	8	10
y	10	50	122	226	362

Yukarıdaki tabloyu kullanarak enterpolasyon polinomunu ve $x=3$ noktasındaki değerini bulunuz.

İleri fark tablosu,

$$h = 2$$

x	y	Δy	$\Delta^2 y$	$\Delta^3 y$
2	10	40	32	0
4	50	72	32	0
6	122	104	32	
8	226	136		
10	362			

şeklinde elde edilir.

Tablo değerleri formüle uygulandığında,

$$P(x) = y_0 + \frac{\Delta y_0}{h}(x - x_0) + \frac{\Delta^2 y_0}{2! h^2}(x - x_0)(x - x_1)$$

$$P(x) = 10 + \frac{40}{2}(x - 2) + \frac{32}{2! 2^2}(x - 2)(x - 4)$$

$$P(x) = 4x^2 - 4x + 2 \rightarrow P(3) = 26$$

Gregory-Newton Enterpolasyonu

ÖRNEK:

x	-1	0	3	8	15	24
y	2	1	10	65	226	577

Yukarıdaki tabloyu kullanarak enterpolasyon polinomunu bulunuz.

Değişkenin adım aralığı sabit olmadığı için x , z 'nin fonksiyonu olarak tanımlanır. $x = f(z)$

İleri fark tablosu,

z	x	Δx	$\Delta^2 x$
0	-1	1	2
1	0	3	2
2	3	5	2
3	8	7	2
4	15	9	
5	24		

şeklinde elde edilir.

Tablo değerleri formüle uygulandığında, *değişken* x ve fonksiyon y için formül,

$$P(x) = y_0 + \Delta y_0 x + \frac{\Delta^2 y_0}{2!} x(x-1) \quad \text{olacaktı,}$$

değişken z ve fonksiyon x için aynı ifade

Gregory-Newton Enterpolasyonu

$$f(z) = x_0 + \Delta x_0 z + \frac{\Delta^2 x_0}{2!} z(z-1) \quad \text{şeklinde ifade edilir.}$$

Tablo değerleri yerine yazıldığında,

$$x = f(z) = -1 + z + z(z-1) = z^2 - 1 \quad \dots \rightarrow \boxed{z = \sqrt{x+1}}$$

değişken dönüşüm ifadesi elde edilir.

z değişkeni ve y fonksiyonu için ileri fark tablosu,

z	y	Δy	$\Delta^2 y$	$\Delta^3 y$	$\Delta^4 y$
0	2	-1	10	36	24
1	1	9	46	60	24
2	10	55	106	84	
3	65	161	190		
4	226	351			
5	577				

İleri Farklar Enterpolasyon formülü sadece sabit adım aralıklı değişkenli problemlere uygulanabilir. Adım aralığının sabit olmadığı durumlarda, değişken dönüşümü yapılarak adım aralığı sabit hale getirildikten sonra yöntem uygulanabilir.

Gregory-Newton Enterpolasyonu

Formül z değişkeni ve y fonksiyonu için düzenlendiğinde,

$$P(z) = y_0 + \Delta y_0 z + \frac{\Delta^2 y_0}{2!} z(z-1) + \frac{\Delta^3 y_0}{3!} z(z-1)(z-2) + \frac{\Delta^4 y_0}{4!} z(z-1)(z-2)(z-3)$$

$$P(z) = 2 - z + \frac{10}{2!} z(z-1) + \frac{36}{3!} z(z-1)(z-2) + \frac{24}{4!} z(z-1)(z-2)(z-3)$$

parantez çarpımları yapılarak,

$$P(z) = z^4 - 2z^2 + 2 \quad \text{ara enterpolasyon fonksiyonu elde edilir.}$$

Değişken dönüşüm ifadesi yerine yazıldığında x değişkenine bağlı enterpolasyon polinomu,

$$P(x) = (x+1)^2 - 2(x+1) + 2$$

$$P(x) = x^2 + 1 \quad \text{olarak elde edilir.}$$

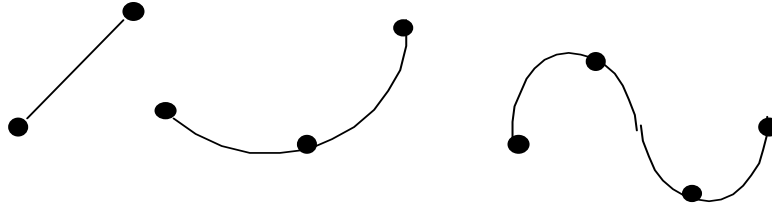
Gregory-Newton Enterpolasyonu

- ❑ ÖRNEK 1:
- ❑ Bir deney sonucunda elektrik devresinin zamana göre güç değişimi tabloda verilmiştir, Gücü zamana bağlayan polinomu bulunuz.
- ❑ ($t=5$ için güç =?)

t_i	$P(t_i)$
0	0
2	24
4	80
6	168
8	288

Lagrange Polinom İnterpolasyonu

- ❑ Lagrange interpolasyonu, bilinen noktalara önce bir eğri uydurulması sonra eğriyi temsil eden denklemden istenilen noktaların değerlerinin elde edilmesine dayanır.

N adet noktadan N-1. dereceden polinom geçebilir

x	x_1	x_2	x_3	...	x_n
$f(x)$	f_1	f_2	f_3	...	f_n

- ❑ n elemandan oluşan bir $f(x)$ yukarıdaki tablodaki gibi tanımlanmış olsun.
- ❑ Lagrange yöntemine göre interpolasyon hesabı yapılırken kullanılacak polinom forma sahip fonksiyonun derecesi sahip olunan ölçüm değerlerinin adedinden bir eksik olacak şekilde seçilir.

$$f(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3 + \dots + a_{n-1}x^{n-1}$$

Lagrange Polinom İnterpolasyonu

❶ Polinom formun derecesi belirlenmeli

$$f(x) = a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3 + \dots + a_{n-1}x^{n-1}$$

❷ Her ölçüm sonucuna ait bir eşitlik ifadesi yazılarak, ölçüm sonuçlarının adedi kadar eşitliklerden oluşan bir denklem takımı elde edilir.

$$f_1 = a_0 + a_1x_1 + a_2x_1^2 + a_3x_1^3 + \dots + a_{n-1}x_1^{n-1}$$

$$f_2 = a_0 + a_1x_2 + a_2x_2^2 + a_3x_2^3 + \dots + a_{n-1}x_2^{n-1}$$

$$f_n = a_0 + a_1x_n + a_2x_n^2 + a_3x_n^3 + \dots + a_{n-1}x_n^{n-1}$$

❸ Elde edilen denklem takımı matris formda ifade edilebilir

$$\begin{bmatrix} 1 & x_1 & x_1^2 & x_1^3 & \dots & x_1^{n-1} \\ 1 & x_2 & x_2^2 & x_2^3 & \dots & x_2^{n-1} \\ 1 & x_3 & x_3^2 & x_3^3 & \dots & x_3^{n-1} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 1 & x_n & x_n^2 & x_n^3 & \dots & x_n^{n-1} \end{bmatrix} x \begin{bmatrix} a_0 \\ a_1 \\ a_2 \\ \dots \\ a_{n-1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_0 \\ f_1 \\ f_2 \\ \dots \\ f_{n-1} \end{bmatrix}$$

Lagrange Polinom İnterpolasyonu

- 4 Denklemler takımı ile polinom form yapısında olan fonksiyonun katsayıları bulunur. Ortaya çıkan fonksiyon ifadesinin değişken değerine istenilen sayı büyüklüğü verilerek bunun karşılığında ölçüm sonucunun yaklaşık olarak tahmini gerçekleştirilir.

$$\begin{aligned} f(x) = & \frac{(x-x_2)(x-x_3)(x-x_4)\cdots(x-x_n)}{(x_1-x_2)(x_1-x_3)(x_1-x_4)\cdots(x_1-x_n)} * f_1 \\ & + \frac{(x-x_1)(x-x_3)(x-x_4)\cdots(x-x_n)}{(x_2-x_1)(x_2-x_3)(x_2-x_4)\cdots(x_2-x_n)} * f_2 \\ & + \frac{(x-x_1)(x-x_2)(x-x_4)\cdots(x-x_n)}{(x_3-x_1)(x_3-x_2)(x_3-x_4)\cdots(x_3-x_n)} * f_3 \\ & \vdots \\ & + \frac{(x-x_1)(x-x_2)(x-x_3)\cdots(x-x_{n-1})}{(x_n-x_1)(x_n-x_2)(x_n-x_3)\cdots(x_n-x_{n-1})} * f_n \end{aligned}$$

$$f_n(x) = \sum_{i=0}^n L_i(x) f(x_i)$$
$$L_i(x) = \prod_{\substack{j=0 \\ j \neq i}}^n \frac{x - x_j}{x_i - x_j}$$

Elde edilen $f(x)$ eşitliğinde x değişkeninin istenilen değer karşılığı sayısal olarak girilmek suretiyle fonksiyonun karşılığı Lagrange yöntemine göre bulunmuş olur.

Lagrange İnterpolasyon

- ❑ **Örnek:** Aşağıdaki tabloda x 'e bağlı bir $f(x)$ fonksiyonunun sayısal değişimi görülmektedir. $x=3$ için aradeğeri Lagrange interpolasyon yöntemi kullanarak bulunuz

x	0	2	4	7	10
$f(x)$	1	7	10	13	20

- ❑ **Çözüm:**

$$\begin{aligned} f(x) = & \frac{(x-2)(x-4)(x-7)(x-10)}{(0-2)(0-4)(0-7)(0-10)} * 1 + \frac{(x-0)(x-4)(x-7)(x-10)}{(2-0)(2-4)(2-7)(2-10)} * 7 \\ & \frac{(x-0)(x-2)(x-7)(x-10)}{(4-0)(4-2)(4-7)(4-10)} * 10 + \frac{(x-0)(x-2)(x-4)(x-10)}{(7-0)(7-2)(7-4)(7-10)} * 13 \\ & + \frac{(x-0)(x-2)(x-4)(x-7)}{(10-0)(10-2)(10-4)(10-7)} * 20 \end{aligned}$$

$$\mathbf{X=3 \text{ için } f(3)=8.7583}$$

Lagrange interpolasyon

- ❑ **Örnek:** Aşağıda verilen 4 nokta için Lagrange interpolasyon polinomu elde ederek **$f(3.9)$** değerini hesaplayınız.

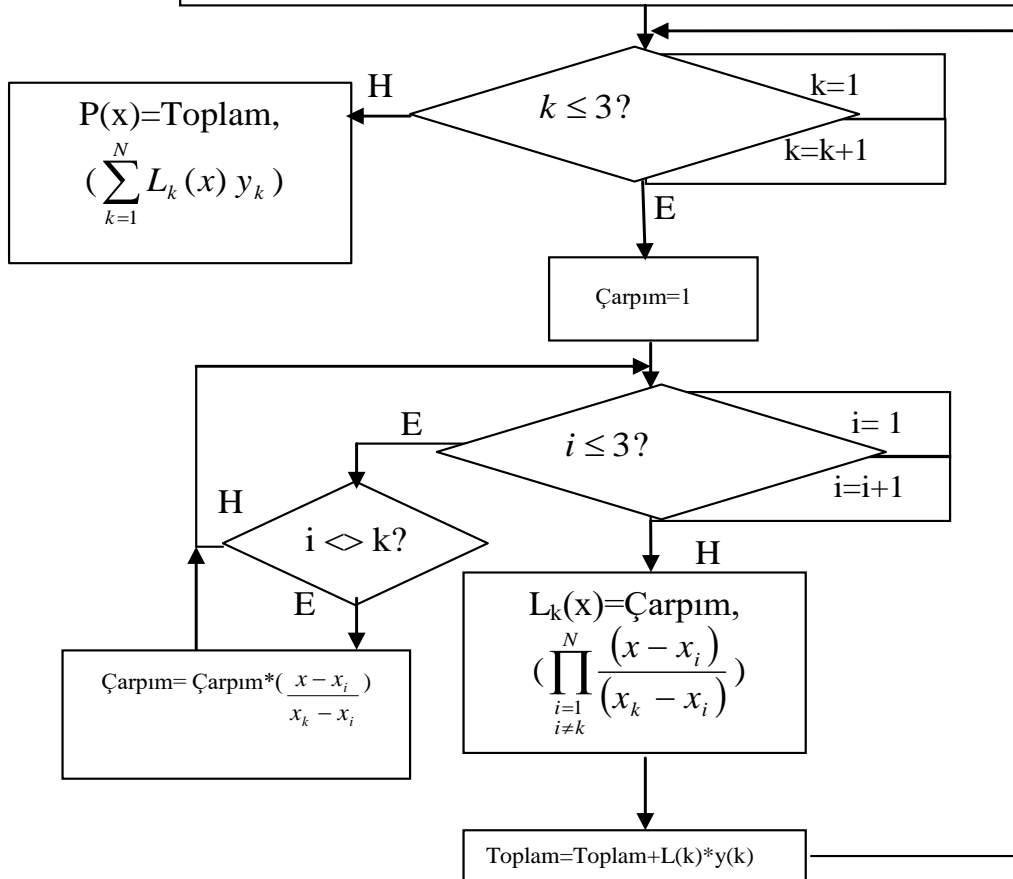
Not: Tüm değerler, virgülden sonra 4 basamak alınacak.

x	1	3	5	7
f(x)	0.6	0.9	1.7	3.3

Algoritması ve MATLAB Program Kodu

İlk Değerleri Ata
Elimizdeki x noktaları ve bunlara karşılık gelen y değerleri, polinomun aldığı değeri bulacağımız x noktası, Toplam=0


```

1 function [xL] = x(L)
2 x=[30 45 60]; y=[0.5 0.7071 0.8660];
3
4 xL=L;
5
6 Toplam=0;
7
8 for k=1:3
9     Carpim=1;
10    for i=1:3
11        if i~=k
12            Carpim= Carpim*(xL-x(i))/(x(k)-x(i));
13        end
14    end
15    L(k)= Carpim
16    Toplam=Toplam+L(k)*y(k);
17 end
18 P=Toplam

```

- ❑ Aşağıdaki tabloda x 'e bağlı bir $f(x)$ fonksiyonunun sayısal değişimi görülmektedir. $X=4$ için aradeğeri **Lagrange interpolasyon** yöntemi kullanarak bulunuz
- ❑ Ödevi hem el ile hemde matlab ile çözünüz. Matlab da program (döngüler) yazınız (serhat yılmazın notlarından ya da laboratuardaki uygulamalardan yararlanabilirsiniz)

x	0	2	5	7	9
f(x)	2	6	8	11	15

KAYNAKLAR

- Steven C. Chapra, Raymond P. Canale (Çev. H. Heperkan ve U. Kesgin), “*Yazılım ve Programlama Uygulamalarıyla Mühendisler İçin Sayısal Yöntemler*”, Literatür Yayıncılık.
- İlyas ÇANKAYA, Devrim AKGÜN, Sezgin KAÇAR “*Mühendislik Uygulamaları İçin MATLAB*”, Seçkin Yayıncılık
- Serhat YILMAZ, “*Bilgisayar İle Sayısal Çözümleme*”, Kocaeli Üniv. Yayınları, No:168, Kocaeli, 2005.
- Yüksel YURTAY, Sayısal Analiz Ders Notları, Sakarya Üniversitesi